

بازخوانی نگاه تمدن و
رسانه به نیمی از جهان

برمدار زن

شناسنامه نشریه:

شماره دوم، تیرماه ۱۴۰۴

صاحب امتیاز: جامعه اسلامی دانشجویان دانشگاه ارومیه

مدیر مسئول: فاطمه وهابی

سردبیر: اسما سلمانزاده

مدیر هنری: ثمین ابراهیمی

مدیر ویراستاری: هستی پرنیان

مدیر اجرایی: عذرا روستا

مسئول آموزش حلما: فاطمه ابراهیمی

هیئت تحریریه:

گیسو حیدری

رقیه رضوی

ثمین ابراهیمی

علی پورآذر

فاطمه ابراهیمی

عذرا روستا

هستی پرنیان

دین و سبک زندگی

«از مهر تا معنا؛ تأملی بر نقش خانواده در افق سبک زندگی اسلامی»

سلام و صلوات بر شما مخاطبان گرامی!

با قلبی آکنده از مسرت و افتخار، بار دیگر در این شماره‌ی نوظهور از نشریه‌ی «حلم»، میهمان نگاه‌های پرمهر و دیدگان هوشمند شما هستیم.

خانواده در دیار اسلام، جایگاهی بس والا و ارجمند دارد و به حق، ستون فقرات سبک زندگی ایمانی شمرده می‌شود. از منظر اسلام، خانواده نهادی مقدس و بنیانی استوار است؛ لذا صیانت و قوام بخشی به آن، از وظایف مسلم مؤمنان است. خانواده، در حقیقت، سلول بنیادین جامعه و ستون استوار بنای آن است؛ چرا که در تربیت نسل‌ها، شکل‌دهی گوهر وجود آدمیان، و انتقال میراث معنوی و فرهنگی اسلام به آیندگان، نقشی بی‌بدیل ایفا می‌کند. یکی از راه‌های نیل به استحکام پیوندهای خانوادگی در مکتب اسلام، اهتمام شایسته به آداب همسراری است. همسراری در آیین اسلام، چنان اهمیتی یافته که در مرتبه‌ای سترگ قرار گرفته و حتی گاه با عبادت‌های خالصانه سنجیده می‌شود. در این باب، از وجود نازنین امام علی (ع) روایت است که فرمودند: «هیچ مردی خانه‌اش را در کار خانه یاری نمی‌کند، مگر آنکه خداوند برای او به ازای هر تار مویی که بر تنش روییده، پاداش یک سال عبادت می‌نویسد؛ عبادتی که روزهایش را با روزه و شب‌هایش را با قیام سپری کرده باشد.»

در روزگار ما، بیش‌تر جوانان و دانشجویان، عمر گران‌بهای خویش را وقف دانش‌اندوزی و تحصیل نموده‌اند و شاید از شکوه پیوند مقدس خانواده چندان غافلند؛ حال آنکه اینان، خود، پدران و مادران فردای این مرز و بوم خواهند بود. از این رو، در کنار زحمات علمی، اهتمام به کانون گرم خانواده نیز ضرورتی انکارناپذیر است.

ما در این شماره از نشریه‌ی «حلم»، با نگاهی ژرف و تخصصی به مفهوم هویت زن و جایگاه خانواده پرداخته‌ایم، تا باشد که در این مسیر پراج، گامی هرچند کوچک، اما مؤثر برداشته باشیم. از شما سروران گرامی، دعوت می‌کنیم تا اگر خواهان پیوستن به قافله‌ی ما در حوزه‌ی زنان و خانواده هستید، با شناسه‌ی زیر در تماس باشید: helma.jad

«زن در رسانه؛ بازتاب یا تحریف؟»

گیسو حیدری «کارشناسی علوم تربیتی»

تاریخ، گواهی می‌دهد که زنان، دوشادوش مردان در عرصه‌های مختلف، نقش‌آفرینی کرده‌اند و حماسه‌هایی ماندگار رقم زده‌اند. از گردآفریدها که در میدان نبرد دلاوری‌ها کردند تا سحر امامی‌ها که در سنگر علم و فرهنگ، خوش درخشیدند؛ زنان این سرزمین همواره الهام‌بخش بوده‌اند.

اما امروز، در کدام میدان باید نقش‌آفرینی کنیم؟ پاسخ من روشن است: رسانه! رسانه و باز هم رسانه. البته، این عرصه تنها مختص زنان نیست؛ اما به باور من، زنان به دو دلیل می‌توانند و باید نقش پررنگ‌تری در رسانه داشته باشند:

۱. بار اصلی تربیت بر دوش زنان است: این سخن که «مرد از دامن زن به معراج می‌رود»، به خوبی نشان می‌دهد که زنان، معماران اصلی نسل آینده هستند. رسانه، ابزاری قدرتمند برای آموزش و تربیت است، و زنان با حضور فعال در این عرصه می‌توانند ارزش‌ها و باورهای صحیح را به نسل‌های آینده منتقل کنند.

۲. امروز، دشمنان این مرز و بوم به خوبی دریافته‌اند که زنان، کلید تغییر فرهنگ و ارزش‌های یک جامعه هستند. به همین دلیل، آن‌ها با استفاده از رسانه‌های مختلف، سعی می‌کنند تا زنان را از هویت اصلی خود دور کنند و الگوهای غربی را جایگزین ارزش‌های اسلامی کنند. حضور فعال زنان در رسانه، سدی محکم در برابر این تهاجم فرهنگی خواهد بود.

اکنون به‌طور قطع دریافته‌ایم که جنگ، جنگ رسانه است و ابزار ما نیز رسانه. اما برای نقش‌آفرینی موثر در این میدان، نیازمند سلاحی کارآمدتر هستیم: سواد رسانه‌ای. در این راستا، به چند گام مهم اشاره می‌کنم: گام اول: مدیریت دقیق و ایجاد توازن در مصرف رسانه؛ تصور کنید وارد یک بوفه پر از خوراکی‌های رنگارنگ شده‌اید. اگر بدون برنامه و هدف، شروع به خوردن کنید، نه تنها لذت نمی‌برید، بلکه ممکن است دچار دل‌درد هم بشوید! برای اینکه از رسانه به درستی استفاده کنیم، باید یاد بگیریم که چگونه و چگونه محتوای مصرفی خودمان را مدیریت کنیم و انتخاب‌های هدفمندتری داشته باشیم.

گام دوم: تعیین هدف در استفاده از رسانه‌ها؛ چرا از رسانه استفاده می‌کنیم؟ آیا هدف ما فقط سرگرمی است؟

یا می‌خواهیم اطلاعات کسب کنیم؟ دانش خودمان را افزایش دهیم؟ یا با دیگران ارتباط برقرار کنیم؟ اگر هدف مشخصی نداشته باشیم، به راحتی به بازیچه اهداف دیگران تبدیل می‌شویم.

گام سوم و مهم‌ترین گام: آموزش نگاه انتقادی به رسانه؛ رسانه‌ها فقط خبر و تصویر نیستند. هر پیام رسانه‌ای، حاوی ارزش‌ها، ایدئولوژی‌ها و اهداف پنهانی است. برای اینکه فریب این پیام‌ها را نخوریم، باید یاد بگیریم که چگونه با تفکر انتقادی به رسانه‌ها نگاه کنیم. به عنوان مثال، وقتی یک فیلم را تماشا می‌کنیم، باید از خودمان بپرسیم: این فیلم چه پیامی را منتقل می‌کند؟ چه کسانی از این پیام سود می‌برند؟ چه کسانی آسیب می‌بینند؟

اما منظور از تفکر انتقادی چیست؟ تفکر انتقادی، یعنی تفکر صحیح و درست، همراه با استدلال برای ارزیابی مسائل. این مهارت کاملاً اکتسابی است و آموزش و پرورش، نقشی حیاتی در توسعه آن دارد. تفکر انتقادی شامل مهارت‌هایی مثل تیزبینی، توجه به لایه‌های پنهان پیام، شکستن پیام به عناصر معنادار، استفاده از نشانه‌ها، پرسیدن سوالات و مهم‌تر از همه، تفسیر پیام (مثلاً آموزش نقد فیلم یا فهم و نقد بازنمایی‌ها و کلیشه‌سازی‌های منفی در رسانه‌ها) می‌شود. به طور خلاصه، تفکر انتقادی یعنی تبدیل شدن از یک مصرف‌کننده منفعل به یه مصرف‌کننده نقاد، تحلیل‌گر و هوشیار.

متأسفانه، برخی از زنان فریب ظواهر فریبنده فمینیسم را خورده‌اند. فمینیسمی که در ظاهر از برابری حقوق زن و مرد صحبت می‌کند، اما در واقع ریشه‌های آن به انقلاب صنعتی برمی‌گردد. زمانی که نیاز به نیروی کار فراوان بود و زنان، بدون توجه به تفاوت‌های جسمی و روحی، به عنوان نیروی کار ارزان قیمت مورد استثمار قرار گرفتند.

اکنون، من با مادران و خواهرانم در جای‌جای این مرز و بوم، به ویژه بانوان دانشجو، سخن می‌گویم: فراموش نکنیم که الگوی ما، فاطمه زهرا (س) و زینب کبری (س) هستند. زنانی که در عین حفظ حریم و ارزش‌های خود، در عرصه‌های مختلف اجتماعی و سیاسی، حضوری فعال و تاثیرگذار داشتند.

ما رزمندگان جبهه‌های جنگ رسانه‌ای تا ظهور صاحب‌الزمان (عج) هستیم، ان شاء الله. یا علی مدد!

تفاوت‌های طبیعی یا نابرابری اجتماعی؟

«مناقشه بر سر برابری زن و مرد»

گردآورنده: عذرا روستا و هستی پرنیان «کارشناسی جامعه شناسی»

ارث نابرابر: واقعیت یا شبهه؟

بررسی مسئله نصف بودن ارث زن

مستند قرآنی و فقهی:

آیه ۱۱ سوره نساء به صراحت بیان می‌کند:
﴿يُوصِيكُمُ اللَّهُ فِي أَوْلَادِكُمْ لِلذَّكَرِ مِثْلُ حَظِّ الْأُنثِيَيْنِ﴾
«خداوند درباره فرزندان شما به شما سفارش می‌کند:
سهم پسر، به اندازه سهم دو دختر باشد.»

فلسفه و حکمت این تفاوت:

برخلاف تصور رایج، این تقسیم ارث نه به دلیل کم‌ارزش‌بودن زن، بلکه بر اساس نظام مسئولیت‌های مالی در اسلام، استوار است. دلایل اصلی این امر عبارتند از:

الف) مسئولیت مالی مردان: در اسلام، مرد موظف به پرداخت نفقه همسر، فرزندان و حتی والدین نیازمند است (آیه ۳۴ سوره نساء).

زن هیچ مسئولیت مالی اجباری ندارد و حتی طبق نظر فقهای مانند امام خمینی (در «تحریر الوسیله»)، می‌تواند برای کار در خانه از همسرش اجرت دریافت کند.

ب) استقلال مالی زنان:

زن مالک تمام دارایی‌های خود (مهریه، درآمد شخصی، ارث) است و هیچ الزامی به مصرف این دارایی‌ها در خانواده ندارد.

در مقابل، مرد موظف است تمام هزینه‌های خانواده را بپردازد، حتی اگر همسرش ثروتمند باشد.

ج) عدالت اقتصادی، نه تبعیض:

اگر مجموع درآمدها و هزینه‌های مرد و زن را در نظر بگیریم، در بسیاری از موارد، سهم واقعی زن از منابع مالی بیشتر از مرد خواهد بود. به عنوان مثال، اگر مردی ۳۰۰ واحد ارث ببرد، ممکن است مجبور شود ۲۰۰ واحد آن را صرف نفقه خانواده کند؛ در حالی که زن ۱۰۰ واحد ارث می‌برد و می‌تواند تمام آن را برای خود پس‌انداز کند.

د) استثنائات مهم:

در برخی موارد، میزان ارث زن و مرد برابر است؛ از جمله: ارث پدر و مادر از فرزند متوفی (در صورتی که فرزند، تنها وارث باشد).

پاسخ به شبهات رایج در مورد ارث نابرابر:

● **شبهه ۱:** «این قانون در عصر جاهلیت وجود داشته و اسلام آن را حفظ کرده است!»

● **پاسخ:** در دوران جاهلیت، زنان از ارث محروم بودند! اسلام برای اولین بار حق ارث را برای زنان به رسمیت شناخت.

● **شبهه ۲:** «چرا امروزه که زنان هم کار می‌کنند، این قانون تغییر نمی‌کند؟»

● **پاسخ:** حتی اگر زن درآمد داشته باشد، مسئولیت پرداخت نفقه از مرد ساقط نمی‌شود. این قانون بر پایه تفاوت‌های طبیعی و مسئولیت‌های خانوادگی استوار است، نه صرفاً توان اقتصادی.

در نتیجه تفاوت در میزان ارث زن و مرد در اسلام، نه یک بی‌عدالتی، بلکه بخشی از یک نظام اقتصادی-خانوادگی متوازن است که در نهایت، منافع زنان را نیز در نظر می‌گیرد. این قانون با توجه به مسئولیت‌های سنگین مالی مردان و استقلال مالی زنان طراحی شده است.

منابع معتبر برای مطالعه بیشتر:

قرآن کریم: سوره نساء، آیات ۱۱، ۱۲ و ۱۷۶.

کتاب «نظام حقوق زن در اسلام» (شهید مرتضی مطهری) - فصل «ارث».

«تحریر الوسیله» (امام خمینی) - جلد دوم، بخش ارث.

«المیزان فی تفسیر القرآن» (علامه طباطبایی) - ذیل آیات ارث.

شهادت

یک مادر و پنج داغ؛

خانواده دانشمند هسته‌ای، شهید سید مصطفی ساداتی

شهادت خانواده‌ای در تهران؛

فقط مادر خانواده زنده ماند...

تا بوده همین بوده

«شجاع باش، مترادف مرد باش نیست!»

فاطمه ابراهیمی «کارشناسی مهندسی اقتصاد کشاورزی»

ایران! سرزمین هم قافیه با شیران، علاوه‌بر نماد داری از شجاعت رجل خدایی که در این مسیر پیشتازی می‌کنند، در داشتن زنان غیور و دلیر که سلاح‌شان ایمانی برگرفته از تعالیم قرآن و اهل بیت است به خود می‌بالد.

تاریخ ثابت کرده است که شجاع باش مترادف با مرد باش نیست؛ نام‌هایی چون سیده نعیمه شهیدی، شمامه لنبرانی، شهیده صدیقه رودباری، زینب پاشا و امثالهم گواه دلیر بودن بانوان این استان‌اند.

شاید فقط با شنیدن داستان رشادت این بانوان، آنطور که باید متوجه ژرفای این داستان نشویم اما روزگار به ما نشان داد که در میانه جنگ، در بین کشاکش مسئولیت‌شناسی و ترس از تهدیدهای دشمن، مادری از جنس زینب(س) وظیفه خود را برای حفظ جان و آرامش ترک نکرد و اجازه نداد صدای حقیقت خاموش شود و با انگشتی که سرداران و نامداران راه مقاومت، از آن برای تهدید دشمن استفاده می‌کردند، بانگ الله و اکبر سر داد و چه کلمه‌ای بزرگ‌تر و پرمعناتر از الله و اکبر...؟! سحر امامی، گوینده خبر صدا و سیمای ایران اسلامی با به حرکت در آوردن جریان شهادت طلبی و جا انداختن تفکر عمیقی که موجب شد صدای رسا و زبان بدنش همراهی کننده جملات مقتدرانه‌اش باشد، به الگوی بی‌بدیلی برای نسل حاضر و نسل‌های آینده تبدیل شد.

امثال این بانوان با انگشتان دست قابل شمارش نیستند؛ تا بوده همین بوده که شجاعت، لالایی مادران ما بوده؛ زینب پشت برادر در محرای کربلا بوده؛ از خودگذشتگی رباب از کودکش در راه امام حسین(ع) بوده؛ تا بوده همین بوده که نقش‌آفرینی مادران و بزرگان ما در پشت جبهه پررنگ بوده؛ ایثار بوده، شهادت بوده؛ پشت هر مرد موفق... آری این‌گونه بگویم که مدیریت تمام این دنیا و ریز و درشت و بالا و پایینش با بانوان بوده.

رایان قاسمیان

کوچک ترین شهید جنگ ۱۲ روزه

شهید

کیان قاسمیان

شهیده

زهرا بزرگر

شهیده

مرساها بهرامی

«زن، ستون حیات و طلایه دار تمدن»

ثمین ابراهیمی «کارشناسی علوم تربیتی»

زن! مظهر مهر و محبت و عطوفت، این خمیر مایه خلقت، قرن هاست که در پیچ و خم تاریخ و جغرافیا، گاه به اوج عزت و گاه به حضيض ذلت کشانده شده است... دوجغرافیا، دو سرنوشت، شرق و غرب، دو روایت از زن را به میان آورده اند. در غرب زن به نام آزادی از ارزش تهی شده و در اسلام، زن موجودی باکرامت، حیا و عزت به اوج رسیده است. در سرزمین آفتاب، در حالی که نور نبوت و امامت بر آن تابیده است، زن مقامی بلند دارد. در اسلامی که از آن سخن به میان آورده می شود، زن ابزار یا موجودی تبلیغی برای پیش بردن اهداف اقتصادی نیست؛ در اسلام، به نام واژه ی برابری از او بهره کشی نمی شود؛ بلکه موجودی است که می تواند در راستای پیشبرد اهداف اقتصادی و فرهنگی قدم بردارد و روز به روز ارزش خود را بالاتر برد. اینجا زن نه ابزار لذت است، نه اسیر بازار؛ که الهام بخش حیات است. زن، گمشده در هیاهوی تجدد نیست؛ بلکه او پرچمدار ارزش هاست. ایران اسلامی ما پس از انقلاب، زن را از حاشیه به متن و از ظاهر به باطن آورد؛ اما نه با برهنگی و فریب، بلکه با عزت و ایمان! اسلام، افقی جدید در نگاه به زن آشکار کرد؛ افقی که زن را از بند ظواهر نجات می داد و به او ارزش گرفته شده در زمان جهالت را، پس می داد. خب حالا شما بگویید، آزادی نمایی با طعم تحقیر؟! یا زن، ستون حیات و طلایه دار تمدن؟

«فرا تر از برچسب‌ها»

جایگاه زن در اسلام؛ بررسی جامع شبهات با استنادات تاریخی و مثال‌های عینی

رقيه رضوی «دکتری بهداشت و مواد غذایی»

در جامعه‌ی امروز که نگاه کلیشه‌ای نسبت به زن و کشمکش بین تحرر و فمینیست به یک دغدغه تبدیل شده است، لازم است با نگاهی عمیق‌تر و مستند به بررسی جایگاه زن در اسلام بپردازیم.

۱. تساوی زن و مرد در انسانیت و کرامت انسانی

مثال تاریخی: در جاهلیت عرب، دختران را زنده به گور می‌کردند. پیامبر(ص) فرمود: «مَنْ كَانَتْ لَهُ أُثْيِي فَلَمْ يَجِدْهَا وَلَمْ يُنْهَها وَلَمْ يُؤْثِرْ وَلَدَهُ عَلَيْهَا، أَدْخَلَهُ اللَّهُ الْجَنَّةَ» کسی که دختری دارد و او را زنده به گور نکند و تحقیر نکند و پسر را بر او ترجیح ندهد، خدا او را به بهشت می‌برد.

تحلیل فقهی: علامه طباطبایی در المیزان تأکید می‌کند که تفاوت‌های فقهی ناشی از تفاوت‌های طبیعی است، نه ارزشی؛ مثلاً: معافیت از جهاد(جنگ در میدان) به دلیل مسئولیت مادری و حفظ نسل و توجه به ظرافت‌های وجودی زن می‌باشد.

۲. حقوق اجتماعی و سیاسی زنان

مثال‌های تاریخی: الف. ام سلمه: در صلح حدیبیه با ارائه پیشنهاد عملی به پیامبر(ص) مشکل را حل کرد. ب. سمیه: اولین زن شهید اسلام که تحت شکنجه مشرکان به شهادت رسید. ج. حضرت زینب(س): با مدیریت بحران پس از عاشورا، حکومت یزید را به چالش کشید.

حقوق نوین: الف. حق رأی: در صدر اسلام، زنان در بیعت‌های سیاسی شرکت می‌کردند(بیعت عقبه). ب. حق تصدی مناصب: فاطمه بنت اسد به عنوان والیه مدینه منصوب شد.

۳. حقوق اقتصادی زنان در اسلام:

الف. خدیجه(س): ثروتمندترین تاجر مکه بود و اموالش را در راه اسلام هزینه کرد.

ب. قرآن حق مهریه را به خود زن می‌دهد: «وَأَتُوا النِّسَاءَ صَدَقَاتِهِنَّ نِحْلَهُ» (نساء: ۴)

تحلیل اقتصادی: استاد مطهری در «نظام حقوق زن در اسلام» توضیح می‌دهد که: زن حق دارد مستقلاً

تجارت کند(مانند حضرت خدیجه). نفقه گرفتن نه تنها عیب نیست، بلکه حق قانونی زن است.

۴. علم‌آموزی زنان؛ افتخار اسلام، نه شبهه! مدارس تاریخی: الف. دارالحکمه فاطمه الزهرا(س): در مدینه که زنان در آن تحصیل می‌کردند.

ب. امامه بنت حارث: از محدثان بزرگ قرن دوم هجری. ج. ستّ المشایخ: در قرن پنجم که ۳۰۰ دانشمند زن داشت.

۵. همه چیز درباره چند همسری در اسلام: از مجوزها تا محدودیت‌ها

تحلیل تاریخی: ۱. قبل از اسلام، تعداد همسران نامحدود بود. اسلام آن را به چهار همسر مشروط کرد.

۲. آیه نساء ۳ شرط عدالت را ذکر می‌کند: «فَإِنْ خِفْتُمْ أَلَّا تَعْدِلُوا فَوَاحِدَةٌ»

۳. در عمل، پیامبر(ص) جز با خدیجه(س) در جوانی همسری نگرفت و ازدواج‌های بعدی جنبه سیاسی داشت.

۶. نور هدایت: زنان نمونه در مسیر اسلام

چهره‌های برجسته: الف. مریم(س): زنی که نامش در قرآن آمده و سوره‌ای به نام اوست.

ب. آسیه: زن فرعون که در برابر ظلم ایستاد. ج. حضرت زهرا(س): که پیامبر(ص) فرمود «فاطمه بضعة منی»

در نتیجه اسلام با در نظر گرفتن تفاوت‌های طبیعی، مسئولیت‌های تکوینی و مصالح اجتماعی، حقوقی متناسب برای زنان وضع کرده است. همانطور که شهید مطهری می‌گوید: «اسلام زن را از مقام شیء بودن به مقام انسان بودن ارتقا داد.» این مقاله نشان می‌دهد که اسلام نه تنها زن را تحقیر نکرده، بلکه با احکام حکیمانه خود، کرامت انسانی او را در تمام عرصه‌ها تضمین کرده است.

مراجع:

۱. «زن در اسلام و غرب» - آیت‌الله مکارم شیرازی

۲. «فاطمه الزهرا بهجة قلب المصطفی» - آیت‌الله صافی گلپایگانی

۳. «حقوق زن در اسلام و اروپا» - محمدحسین فضل‌الله

زن آینده در آینه‌ی رسانه

علی پور آذر «کارشناسی ارشد مدیریت رسانه»

تبلیغ فراگیر زیست مستقل مجردی زنانه، الگویی از یک زن ایده‌آل غربی را معرفی می‌کند. زنانی بی‌نیاز (یا به قول رسانه‌ها، مستقل!) از خانواده، بدون احتیاج به پدر و برادر؛ ارتباطشان با مردان، صرفاً برای خوشگذرانی است؛ بدون یک کلمه راجع به ازدواج و تشکیل خانواده، حتی به‌عنوان یک شوخی! با رواج چنین سبک زندگی نادرستی، نقش‌های دختر، خواهری، همسری و مادری کمرنگ خواهند شد. در نتیجه شاهد بروز و ظهور خواهرانی الگوگرفته از حضرت زینب سلام‌الله‌علیها و دخترانی از جنس «ام‌ابیها» در اجتماع خواهیم بود. اینگونه، تمدن‌های انسانی به سمت نابودی می‌روند؛ این زوال، در نسل‌های بعدی کاملاً نمایان می‌شود؛ زمانی که کار از کار گذشته‌است...

جهنم، زیر پای رسانه؛ فرعون‌ها می‌دانند که برای بازسازی نظام فرعونی و به‌بردگی‌کشیدن انسان‌ها، باید قبل از تولد، انسان را آماده‌ی اجیرشدن کنند. پس برای پیشبرد این برنامه‌ی فاجعه‌بار، انتخاب هوشمندانه‌ی انجام داده‌اند؛ هدف قرار دادن مربی و پرورش‌دهنده‌ی انسان؛ برای همین، به مقام «مادر» حمله کرده و مرتبه‌ی او را به یک والد زیستی تقلیل داده‌اند. با این کار، نهاد خانواده فرو می‌پاشد. چراکه مادر مهم‌ترین رکن خانواده است. حال چه کسی این خلا را پر می‌کند؟ برنامه‌های کودک و نوجوان! هر چقدر از نقش مادر در تربیت فرزند کاسته و به رسانه سپرده شود، همانقدر نسل متناسب با خواست اربابان ثروت دنیا تشکیل می‌شود. به عبارتی دیگر، زیر پای مادران - که بهشت زیر پایشان است - را سست می‌کنند تا نسل انسان را به پرتگاه دوزخ بکشانند.

راه چاره؟ تهاجم متقابل؛ غرب با این انتحار رسانه‌ای، می‌خواهد ارزش‌ها را کنار بزند و عواطف انسان را منجمد کند تا برای خود برج و بارویی بسازد. بهترین راهکار برای نابودی قصر یخی چیست؟ ابرها کنار روند و آفتاب حقیقت بتابد تا این کاخ رسوایی را آب کند. ما باید به جای حرف‌هایی در موضع دفاع، آرایش رسانه‌ای تهاجمی داشته باشیم. باید از غربی‌ها مطالبه کنیم چرا «زن» را که انسان از دامان او به سعادت می‌رسد، اینقدر اسیر و ذلیل کرده‌اند. آری! راه چاره، حمله‌ی همه‌جانبه به الگوهای تمدن‌سوز غربی و نشان دادن بلایی است که نیرنگ‌های رسانه‌ای بر سر جایگاه «زن» آورده‌است.

مسموم کردن تمام میوه‌های یک باغ، آن‌هم یکی‌یکی و مستمر خیلی سخت است؛ اما یک راه راحت و تضمینی وجود دارد؛ خاک را - که بستر وجودی و رشد میوه‌ها است - آلوده کنید. آن وقت می‌بینید که برای نسل‌های متمادی، میوه‌های سمی به وجود می‌آیند. احتمالاً چند اصله درخت هم از شدت آلودگی محیط (اجتماع) جان می‌دهند. چه بهتر! یک جایی هم باز می‌شود در باغ. به نظر می‌رسد یک حمام خونین به سبک «گتس خونین»، با آن خاک و باغ و میوه‌های سمی، متناسب باشد. آری! هدف غرب از ارائه‌ی الگوهای رسانه‌ای ضد ارزش از زنان همین است؛ تبدیل بوستان با ارزش به یک باتلاق متعفن! حیوانم آرزوست...

به‌ندرت می‌توان در فیلم‌های هالیوودی یک قهرمان زن یافت که تشکیل خانواده داده باشد، چه برسد به اینکه صاحب فرزند باشد. بازنمایی رسانه‌های غربی از زن آن قدر جنسیت‌زده است که نه تنها جنسیت بر انسانیت می‌چربد، بلکه ماهیت انسانی نادیده گرفته می‌شود. در این آثار زنان و حتی مردان از مقام انسانیت عزل می‌شوند و به مرتبه‌ای می‌رسند که فقط تعریف «موجوداتی نر و ماده در خدمت نظامات فرعونی» بر آن‌ها صحیح است. موجوداتی که نباید عضو فعال هیچ نهاد اجتماعی مستقلی مثل خانواده (پایه‌ای‌ترین و مهم‌ترین نهاد اجتماعی) باشند. در سلول‌های چندمتری (به سبک خانه‌های دو، سه متری هنگ‌کنگ) زیست کنند؛ هر از چندی که سیستم یا کلنی نیاز به افزایش تعداد یا جایگزینی داشت، یک فرایند تولید مثل صورت گیرد و نوزاد تازه متولد شده برای تربیت - یا به عبارتی دقیق‌تر اهلی‌شدن - به مراکز نگهداری سپرده شود. حتی پایین‌تر از مرحله‌ی حیوانی! چراکه نقش مادری در بیشتر جانوران و زندگی گروهی (خانوادگی) در بیشتر پستانداران (مانند شیرها) هم وجود دارد.

زن ایده‌آل آینده آرمان‌شهر مدنظر اندیشمندان غرب فارغ از شعارهای عوام‌فریب، در واقع همانی است که در فیلم «کلانشهر» اثر «فریتز لانگ» به تصویر کشیده شده است؛ جامعه‌ای با ساختار طبقاتی که توده‌های کارگر مانند بردگان، در اعماق تاریک زمین، در خانه‌های زیرزمینی غارمانند زندگی پرمشقتی دارند؛ در حالی که طبقات بالا در کاخ‌های مجلل، انواع تفریح‌های اعیانی را تجربه می‌کنند.

مصاحبه با مدیرکل امور بانوان و خانواده استانداری آذربایجان غربی

خانم دکتر لطفاً خودتون رو معرفی کنید.

به نام خدا نیره الهامی هستم مدیرکل امور بانوان و خانواده استانداری آذربایجان غربی

برخی تصور می کنند نقش زن در اسلام تنها به خانواده محدود می شود. نظر شما در این باره چیست؟

چنین برداشتی، نادقیق و ناقص است. هرچند نقش تربیتی زن در خانواده بسیار کلیدی است و قرآن از او به عنوان کانون آرامش نام می برد، اما زن در اسلام فقط درون خانواده تعریف نمی شود. در سیره زنان صدر اسلام، از حضرت خدیجه (س) به عنوان یک تاجر موفق گرفته تا حضرت زینب (س) به عنوان یک رهبر اجتماعی، نمونه های روشنی از حضور مؤثر زنان در جامعه دیده می شود.

به نقش تمدنی زن در گفتمان اسلامی اشاره کردید. این موضوع را بیشتر توضیح می دهید؟

بله، یکی از نگاه های راهبردی اسلام، نگاه تمدن ساز به زن است. زنان با تربیت نسل آینده، در حقیقت پایه های تمدن را می سازند. مطالعات نشان می دهد که در خانواده هایی که تربیت مادر محور است، انتقال ارزش های فرهنگی تا ۴۰ درصد مؤثرتر است.

از نگاه شما، الگوی مدیریت زنانه در نظام اسلامی چه ویژگی هایی دارد؟

ما الگویی داریم که من آن را «مدیریت اسلامی-زنانه» می نامم؛ برگرفته از سیره حضرت زهرا (س). این الگو مبتنی بر عظمت، حکمت، صبر و در عین حال قاطعیت است. زن مسلمان می تواند با چنین الگویی در حوزه های فرهنگی، آموزشی، اجتماعی و حتی اجرایی، نقش آفرینی مؤثری داشته باشد.

شما چه برنامه هایی را برای تقویت نقش تمدنی زنان در استان دارید؟

ما در استانداری سه محور راهبردی را دنبال می کنیم: توانمندسازی زنان در عرصه های علمی، اقتصادی و مدیریتی. بازتعریف نقش های اجتماعی زنان در چارچوب فقه پویا و فرهنگ بومی. تولید گفتمان علمی زن مسلمان با بهره گیری از ظرفیت نخبگان بانوان استان. همچنین تلاش کرده ایم با تشکیل اتاق فکر زنان، شبکه سازی تخصصی میان بانوان نخبه و متعهد را تقویت کنیم.

در حوزه فرهنگی و ارزشی، زن چگونه می تواند عامل پایداری جامعه باشد؟

زن در خانه، نگهبان ارزش های دینی و فرهنگی است. انتقال این ارزش ها از طریق تربیت، رفتار، و سبک زندگی به نسل جدید صورت می گیرد. اگر زنان جامعه ما مطابق موازین اسلامی رشد کنند، به طور طبیعی خانواده ها از انحرافات فرهنگی و اخلاقی مصون خواهند ماند. زن، حافظ هویت دینی جامعه است و این نقش باید مورد توجه جدی نهادهای فرهنگی و آموزشی باشد.

قوانین جمهوری اسلامی چه نگاهی به حمایت از جایگاه زن در خانواده دارند؟

قانون اساسی کشور، به ویژه در اصل های ۱۰ و ۲۱، بر حمایت از نهاد خانواده و نقش زن تأکید ویژه دارد. همچنین قوانین مدنی نیز با تکیه بر مبانی فقهی، وظایف زن و مرد را در خانواده به طور دقیق تنظیم کرده اند. البته طی سال های اخیر، گام هایی برای اصلاح و به روز رسانی برخی قوانین در راستای حمایت بیشتر از حقوق و کرامت زن برداشته شده است که امیدواریم در مسیر تعالی خانواده و ارتقاء جایگاه زن مؤثر باشند.

بانوان باید بدانند که در گفتمان اسلامی و نگاه نظام جمهوری اسلامی، نقش شان صرفاً خانوادگی نیست، بلکه تمدن ساز و آینده ساز است. زن در خانه، قلب تپنده خانواده است و در جامعه، پایه گذار اخلاق، تربیت و فرهنگ. ما به زنان آگاه، با ایمان و مسئول نیاز داریم تا آینده ای روشن برای کشورمان رقم بزنند.

خانم دکتر، بسیاری از زنان شاغل امروز با چالش تعادل بین مسئولیت‌های خانوادگی و حرفه‌ای مواجه‌اند. شما این موضوع را چگونه تحلیل می‌کنید؟

این موضوع یکی از دغدغه‌های اصلی زنان فعال در جامعه ماست. من معتقد هستم زنان نقش محوری در توسعه اقتصادی و اجتماعی جامعه دارند. اما رسیدن به تعادل بین کار و خانواده بدون برنامه‌ریزی دقیق، حمایت ساختاری از سوی دولت و نهادها، و مشارکت مؤثر خانواده امکان‌پذیر نیست. برای تحقق این تعادل، مجموعه‌ای از راهکارهای عملی را پیشنهاد می‌کنم که می‌تواند برای زنان بسیار کارآمد باشد.

چه حمایت‌هایی از سوی دولت یا نهادهای کاری برای زنان شاغل ضروری است؟

حمایت‌های ساختاری بسیار حیاتی هستند. این شامل مواردی مثل: مرخصی زایمان کافی و مؤثر، ساعت کاری منعطف و امکان دورکاری، دسترسی به مهدکودک‌های باکیفیت در نزدیکی محل کار، و استانداردهای آذربایجان غربی پیگیر این موارد هستیم و برنامه‌هایی در همین راستا داریم.

آیا مهارت‌های فردی هم می‌تواند به تعادل زن در نقش‌های مختلف کمک کند؟

قطعاً. زن امروز نیازمند مهارت‌های روانی، ارتباطی و مدیریت استرس است. شرکت در کارگاه‌های تخصصی و یادگیری تکنیک‌های خودمراقبتی مانند ورزش، مطالعه و تفریح، از فرسودگی شغلی و خانوادگی پیشگیری می‌کند. زن باید ابتدا مراقب حال خود باشد تا بتواند مراقب دیگران هم باشد.

درباره فضای کاری چطور؟ چه اقداماتی برای فرهنگ‌سازی در این زمینه لازم است؟

ما باید محیط‌های کاری را به محیط‌های دوستدار خانواده تبدیل کنیم. گفت‌وگو با کارفرمایان درباره شناور بودن ساعات کاری، کار پاره‌وقت یا ایجاد امکانات رفاهی برای مادران شاغل از جمله این اقدامات است. همچنین باید در سطح جامعه نگاه سنتی به تقسیم نقش‌های خانگی و شغلی را اصلاح کنیم. زن امروز، یک کنشگر اجتماعی است، نه صرفاً نیروی پشتیبان در خانه.

و در پایان، راهبرد استانداری آذربایجان غربی در این حوزه چیست؟

ما در استانداری برنامه‌هایی مانند: کارگاه‌های توانمندسازی مشاوره‌های تخصصی و پیگیری حقوق زنان شاغل را با جدیت دنبال می‌کنیم. هدف ما این است که زنان استان بتوانند در عین ایفای نقش مادری و همسری، در عرصه‌های علمی، اقتصادی و مدیریتی نیز بدرخشند. ما معتقدیم که زنان نباید بین شغل و خانواده یکی را انتخاب کنند؛ بلکه باید به تعادل برسند، و این مسئولیتی جمعی است.

ادامه دارد...

آخرین اخبار درباره تسهیلات دولت برای خانواده

آخرین اخبار درباره تسهیلات دولت برای خانواده به وام‌های ازدواج و فرزندآوری مربوط می‌شود. وام ازدواج به مبلغ ۳ میلیارد ریال برای هر یک از زوجین با دوره بازپرداخت ۱۰ ساله و ۳ میلیون ریال برای زوج‌های زیر ۲۵ سال و زوج‌های زیر ۲۳ سال در نظر گرفته شده است. وام فرزندآوری نیز با مبالغ مختلف برای هر فرزند (از ۴۴ میلیون تا ۲۲۰ میلیون تومان) و با دوره‌های بازپرداخت متفاوت (۳ تا ۷ ساله) قابل دریافت است.

بزرگو فکرمیر

